

UC Leuven
Limburg
MOVING MINDS

Praktijkvademecum

**UCLL Avondtraject
Educatieve Bachelor
Secundair Onderwijs**

OPLEIDINGSONDERDEEL: PRAKTIJK

Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs
Avondtraject
UC Leuven-Limburg, campus Diepenbeek
Agoralaan, gebouw B bus 4, 3590 Diepenbeek
Tel.: +32(0)11 180 400 / Mail: avondtraject.baso.limburg@ucll.be

Praktijkvademeccum

Avondtraject Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs

Beste mentor

De stage is een belangrijke plek waar veel dingen uit de opleiding geïntegreerd samenkomen. Het is ook de plek waar de student laat zien dat hij voortdurend lerend is om een betere student/leraar te worden. Tijdens werkplekuren en stage in de stageschool krijgt de student op regelmatige basis de kans om heel wat competenties in authentieke situaties te oefenen en bij te sturen.

Het werkveld biedt binnen zijn krachtige leeromgeving heel wat stagekansen. Leraren in wording nemen deze uitdagingen ten volle aan en geven richting aan hun eigen leerproces, rekening houdend met de verwachtingen van de andere partijen, maar met respect voor ieders eigenheid. De begeleiding door werkveld en opleiding helpt de leraar in wording bij het structureren van deze ervaringen.

De lerarenopleiding van UC Leuven-Limburg stelt het samenwerken in dialoog met leraar in wording, werkveld en opleiding centraal. Opleiding, werkveld en leraar in wording zijn immers de drie partijen die betrokken zijn bij het uitbouwen van de praktijk¹.

De opleiding heeft de laatste jaren geïnvesteerd in de ontwikkeling van een duidelijk praktijkconcept:

In de eerste plaats hebben we een traject uitgetekend dat goed opgebouwd is. In de eerste opleidingsfase zal de student sterk begeleid worden in het didactisch atelier in de opleiding en doet hij aan **praktijkverkenning** in de stageschool. In de tweede en derde opleidingsfases wordt het **werkplekuren** doorheen het jaar afgerond met een stageperiode. Tenslotte leert de student in de laatste opleidingsfase alle facetten van het leraarschap kennen, door ook een intensieve periode aan stage op te nemen.

Het **praktijkvenster** is onze competentielijst voor het opleidingsonderdeel praktijk. Het venster geeft op een heel overzichtelijke manier aan wat er wanneer van verwacht wordt. Dit document is zowel een richtingaanwijzer voor de student zelf alsook een bril waardoor docenten en mentoren naar kijken én de competentielijst op basis waarvan de student beoordeeld wordt. Alle begeleidings- en evaluatiedocumenten zijn er ook op gebaseerd.

In dit praktijkvademeccum worden **visie en te respecteren afspraken** verder uitgewerkt. We nodigen je uit om dit praktijkvademeccum grondig door te nemen. Goed begonnen is half gewonnen.

Aan iedereen een boeiend en leerrijk jaar toegewenst.

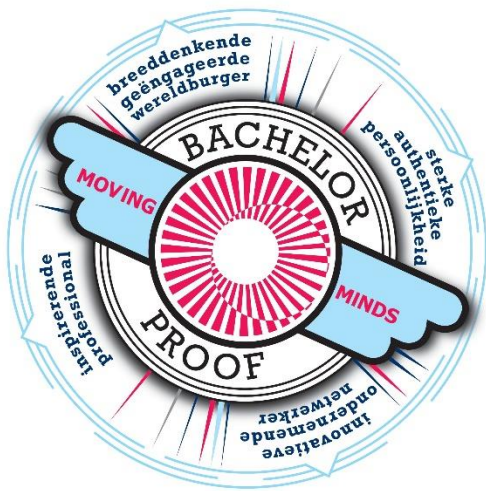
Véronique Punie
Opleidingshoofd

¹ Inspiratiebron: Bogaerts, H., Dehandschutter T., De Ruytter, D., Goossens, K., Maes, G., Smets, L., Witvrouwen, K. (2014). Krachtig worden in samen opleiden: inspiratiegids. Onderzoeksrapport project 'Samen Opleiden', departement Lerarenopleiding, KHLeuven (2011-2015).

INHOUD

Inhoud	3
1. Onze visie op leraarschap	4
2. Vakdidactiek: de plaats van vakdidactiek in onze opleiding	6
3. Praktijkconcept in het avondtraject: concretisering van de visie	7
A. Werkplekieren én stage	7
B. Didactische ateliers (DA)	7
C. Overzicht van de praktijk in 2019-2010 (in stageschool en opleiding)	8
D. Praktijkvenster	9
4. De begeleiding van de praktijk vanuit de opleiding	15
A. Rol van praktijkbegeleider en vakdocent	15
B. Coaching	15
5. De begeleiding van de praktijk vanuit de stageschool	17
6. Evaluatie	19
7. Afspraken in verband met werkplekieren en stage	20
A. Algemene afspraken	20
B. Lesvoorbereidingen	21
C. Synthesedocument voor de mentor	21
D. Beroepshoudingen van de stagiair	22
E. Stagemap	22
8. Gebruikte afkortingen	23
9. Bijlagen	24

1. ONZE VISIE OP LERAARSHIP

LERAARS BEWEGEN

Visietekst Groep Lerarenopleiding²
september 2016

leraars bewegen voor kinderen en jongeren
leraars bewegen met hun hele zijn
leraars bewegen met kennis van zaken
leraars bewegen samen

Inleiding

In deze visietekst verwoorden we wat voor ons de essentie is van leraarschap en wat dus gemeenschappelijk en van waarde is voor elke leraar: de aspirant-leraar, de leraar en de lerarenopleider. De zoektocht naar de essentie is voor ons van belang omdat we willen dat een visie duurzaam is. Een visie is op die manier een baken om met een complexe en steeds wijzigende onderwijscontext om te gaan.

Met deze visie bekenen we kleur: ze staat voor wat we belangrijk vinden in het leraar zijn en leraar worden. Het is een toetssteen waarop alle stakeholders ons kunnen aanspreken. De visie is het uitgangspunt in onze werking met studenten en vormgeving van de onderwijsomgeving. Vanuit het principe van congruent opleiden staan we model voor de leraar van morgen.

Deze visie is voor ons beleid op groeps- en opleidingsniveau een richtingwijzer om samen te bepalen welke kwaliteit we nastreven in ons onderwijs en om blijvend te innoveren.

Leraars bewegen voor kinderen en jongeren

Leraars worden gedreven door wat kinderen en jongeren bezighoudt, wie ze zijn en hoe ze kijken naar de wereld. Om het onderwijs vorm te geven, vertrekken leraars telkens opnieuw vanuit het perspectief en de leefwereld van kinderen en jongeren.

Leraars geloven in de emancipatorische kracht van onderwijs. Iedereen heeft recht op leren en kan leren. Leren is leren weten, leren doen, leren samenleven om te leren zijn³. Vanuit een passie

² Auteurs: groepsbestuur, gebaseerd op een voorstel van Erik Schrooten, en met input van de lectoren, de studenten en het werkveld

³ Delors, J., e.a. (1996). *Learning: The treasure within*. Paris: UNESCO

voor leren en ontwikkelen dagen leraars kinderen en jongeren uit in hun kunnen en hun zijn. Leraars begeleiden hen van nabij zodat ze met vertrouwen openstaan voor een onbekende wereld, deze samen met anderen willen verkennen en er betekenis aan leren geven. Leraars stimuleren kinderen en jongeren om hun eigen leren in handen te nemen zodat ze steeds meer van de werkelijkheid vatten.

Leraars bewegen met hun hele zijn

Leraar zijn is meer dan een beroep; het is een identiteit. Leraars zijn authentiek, inspirerend en innovatief. Ze zetten hun hele persoonlijkheid in om anderen tot leren te brengen. Leraars beseffen dat ze de verantwoordelijkheid hebben om in de complexe realiteit van onderwijs voortdurend keuzes te maken in het belang van kinderen en jongeren.

Leraars maken ten volle deel uit van de samenleving. Ze nemen het engagement op om mee te zorgen voor een duurzame en rechtvaardige samenleving. Als wereldburgers zijn ze zich bewust van wat er beweegt en wat dit betekent voor het onderwijs. Vanuit hun idealisme werken ze actief mee aan een betere wereld. Leraars stellen zich tot doel om zelf de verandering te zijn die ze nastreven.

Leraars bewegen met kennis van zaken

Leraars creëren krachtige leeromgevingen. Ze nemen de diversiteit van de groep als uitgangspunt en leggen de focus op het leren en ontwikkelen van kinderen en jongeren.

Leraars bezitten een brede kennisbasis waarin (vak)inhoudelijke en pedagogisch-didactische elementen elkaar ontmoeten. Deze zetten zij in om gepaste antwoorden te vinden binnen de complexe onderwijspraktijk. Leraars zijn zich ervan bewust dat kennis steeds in ontwikkeling is, dat vragen stellen soms belangrijker is dan antwoorden geven.

Daarom hebben leraars een onderzoekende houding. Ze onderzoeken op een systematische manier hoe ze hun onderwijspraktijk kunnen versterken. Met een open blik durven ze nieuwe paden bewandelen.

Leraars bewegen samen

Leraars hebben anderen nodig om een goede leraar te zijn en te zorgen voor krachtig onderwijs. Ze engageren zich binnen een schoolteam, de brede onderwijsgemeenschap en de maatschappij als geheel. 'Samen school maken' doen ze met verschillende partners. Vanuit de overtuiging dat onderwijs niet stopt aan de schoolpoort, gaan leraars actief in dialoog met kinderen en jongeren en hun omgeving.

Leraars werken samen met anderen om zich steeds verder te professionaliseren. Samen onderwijs ontwikkelen gebeurt zowel binnen het eigen schoolteam als daarbuiten, regionaal en internationaal.

En verder putten we inspiratie uit de werken van Biesta, Hattie/Timperley, Sahlberg, Kelchtermans, Korthagen, Vandamme, Fullan, Horizon 2020 reports...

2. VAKDIDACTIEK: DE PLAATS VAN VAKDIDACTIEK IN ONZE OPLEIDING

Vorm geven aan de hand van het vakdidactisch model

Het model maakt de samenhang tussen de verschillende opleidingsonderdelen helder. In dit model wordt vakdidactiek omschreven als de plek waar vakkennis (vakinhoud en didactisch atelier vakspecifiek), didactiek (didactisch atelier algemeen, pedagogische modules en reflectief leren) en de praktijk (werkplekleren en stage) elkaar ontmoeten.

Rondom deze kernen geven we ruimte aan vier ondersteunende thema's: taal, ICT, RZL en onderzoeksvaardigheden.

Een evenwichtige opleiding uitbouwen, betekent dus voor ons:

- een balans vinden tussen deze elementen
- een opleiding construeren die steeds meer naar het midden van het model evolueert.

Didactiek wordt steeds meer geconcretiseerd in vakdidactiek. Zuivere vakstudie evolueert naar een mix van vakstudie en didactiek.

Studenten worden pas MEESTERS als ze didactiek, vakkennis, praktijk, taal, ICT, onderzoek en katholieke identiteit met elkaar kunnen verbinden.

3. PRAKTIJKCONCEPT IN HET AVONDTRAJECT: CONCRETISERING VAN DE VISIE

A. Werkplekleren én stage

Leren in en door de praktijk in de Educatieve Bachelor Leraar Secundair Onderwijs (avondtraject) noemen we **werkplekleren**.

Dit betekent dat de student praktijkervaring opdoet op een vaste werkplek waaraan hij voor een heel jaar verbonden is (één stageschool per academiejaar, dus zowel voor het werkplekleren doorheen het jaar als voor de stage in april-mei). Inzicht verwerven in onderwijsleerprocessen en in zichzelf als leerkracht gebeurt zowel in de opleiding als op de stageschool. In de opleiding wordt het praktijktraject begeleid en ondersteund door een praktijkbegeleider.

Werkplekleren en **stage** worden in het Avondtraject opgevat als een proces dat de student als (toekomstig) leraar aangaat met zijn klas(sen) en leerlingen en waarin hij geleidelijk groeit in een steeds betere afstemming van zijn aanpak op de groep van leerlingen. Naarmate hij tijdens het werkplekleren zijn leerlingen beter kent, kan hij ook beter inschatten hoe hij hun betrokkenheid kan verhogen en hoe hij als leraar de opgedane kennis en vaardigheden in de opleiding en tijdens het werkplekleren in functie van meer leerrendement kan inzetten. We gebruiken het **ARK-model** (zie bijlage) als theoretisch kader, dat met zijn didactische principes bedoeld is als hulpmiddel om steeds beter in staat te zijn een krachtige leeromgeving te creëren. Dit didactisch kader wordt in zijn totaliteit eerst aangereikt vanuit de sessies didactisch atelier algemeen in OF1 en in Pedagogische module en Reflectief leren in OF2, en wordt vanaf OF2 ook geïntegreerd in de sessies didactisch atelier van elk onderwijsvak, waar een concrete vertaling wordt gemaakt naar de vakdidactiek van elk onderwijsvak.

Het werkplekleren houdt in dat de student een aantal uren⁴ gedurende het hele jaar in de stageschool aanwezig is en actief deelneemt aan verschillende activiteiten: van praktijkverkenning (OF1) over assisteren tot actief lesgeven (OF2 tot OF4).

Enkel in OF1 komen er geen stageweken bij. In OF 2 en 3 is er, naast het werkplekleren doorheen het jaar, één of twee weken (aaneensluitende) stage in april-mei. In OF 4 zijn er bovenop het werkplekleren 5 weken stage voorzien.

B. Didactische ateliers (DA)

Tijdens de ateliers in de opleiding wordt vooral training in vaardigheden aangeboden en krijgt de student toepassingen van (vak)didactische inzichten. In OF 1 ligt het accent voornamelijk op algemene didactische vaardigheden, vanaf OF2 zal de vakdidactiek een ruimere plaats innemen.

⁴ Zie volgende punt voor de concrete invulling van elk stagemoment

C. Overzicht van de praktijk in 2019-2010 (in stageschool en opleiding)

Hieronder wordt een globaal overzicht gegeven van de invulling van PRAKTIJK per opleidingsfase (OF) en per modeltraject (MDT)⁵, telkens met een korte toelichting van de invulling ervan (sessies DA in de opleiding + werkplekleren en stage in de stageschool):

	OF1 = Praktijk 1	OF2 = Praktijk 2	OF3 = Praktijk 3	OF4 = Praktijk 4
MDT 1-2 (2 vakken) Geen leraar	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-mei): ½ dag per week Praktijk- verkenning (4u per week = 20 weken = 80u per jaar) - Geen stage	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 2u per week, waarvan 1u per vak (2u x 16 weken = 32u per jaar) - Stage: 1-2 weken stage in april-mei (waarvan 10u per vak actief lesgeven = 20u stage)	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 2u per week, waarvan 1u per vak (2u x 16 weken = 32u per jaar) - Stage: 1-2 weken stage in april-mei (waarvan 10u per vak actief lesgeven = 20u stage)	- Werkplekleren (sept.-mei): 4u per week, waarvan 2u per vak (= 64u per jaar) - Stage: 5 weken stage (16u per week actief lesgeven, waarvan +/-8u per vak = 80u stage)
MDT 3 (2 vakken)	<i>EVK</i>	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 2u per week, waarvan 1u per vak (2u x 16 weken = 32u per jaar) - Stage: 1-2 weken stage in april-mei (waarvan 10u per vak actief lesgeven = 20u stage)	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 2u per week, waarvan 1u per vak (4u x 16 weken = 32u per jaar) - Stage: 1-2 weken stage in april-mei (waarvan 10u per vak actief lesgeven = 20u stage)	- Werkplekleren (sept.-mei): 4u per week, waarvan 2u per vak (=64u per jaar) - Stage: 5 weken stage (16u per week actief lesgeven, waarvan +/-8u per vak = 80u stage)
MDT 4 (2 vakken)	<i>EVK</i>	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 48 per jaar waarvan 24u per vak (6x 4u per semester) - Stage: 2-3 weken stage in april-mei (waarvan 20u per vak actief lesgeven = 40u stage)	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 32u per jaar waarvan 16u per vak (4x 2u of 2x 4u in sem. 1 of 6x 4u of 8x 3u in sem. 2) Stage: 2-3 weken stage in april-mei (waarvan 18u per vak actief lesgeven = 36u stage)	<i>EVK</i>
MDT 5 (1 vak)	<i>EVK</i>	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 24u per jaar waarvan per semester 3x 4u of 6x 2u - Stage: 2-3 weken stage in april-mei (20u actief lesgeven)	- Sessies DA - Werkplekleren (sept.-april): 16u per jaar waarvan 2x 2u in semester 1 en 3x 4u of 6x 2u in semester 2 - Stage: 2-3 weken stage in april-mei (18u actief lesgeven)	<i>EVK</i>

5

Vooropleiding: nog geen leraar	MDT 1: Secundair Onderwijs MDT 2: Professionele Bachelor / Academische Bachelor / Master
Vooropleiding: al leraar	MDT 3: Secundair Onderwijs + GPB/SLO MDT 4: Bachelor leraar/Bachelor of master + SLO / Tweedegraadsbevoegdheid (volgt 2 onderwijsvakken) MDT 5: Bachelor leraar/Bachelor of Master + SLO / Tweedegraadsbevoegdheid (volgt 1 onderwijsvak)

D. Praktijkvenster

Het praktijkvenster is het competentiemodel voor de praktijk in de opleiding. In dit venster wordt per modeltraject (MDT) en per opleidingsjaar (OF) aangegeven wat minimaal van de student verwacht wordt. Tevens is het praktijkvenster een leidraad voor begeleiding en beoordeling door docenten en mentoren. Per opleidingsfase is zichtbaar op welke competenties de student aan het einde van een opleidingsjaar beoordeeld wordt.

Elke opleidingsfase heeft bovendien zijn eigen accenten en dit zowel op praktijkniveau als op inhoudelijk vlak:

- OF 1: breed verkennen van het beroep en het gekozen vak - verbinding tussen zichzelf en leraarschap (enkel voor MDT 1 en 2)
- OF 2: leren ontwerpen van een krachtige leeromgeving – toepassen van (vak)didactische principes
- OF 3: doelgerichtheid en creativiteit in functie van diversiteit – focus op binnenklasdifferentiatie
- OF 4: integratie van het geleerde – toenemende zelfstandigheid in verscheiden en meer complexe contexten (MDT 1, 2 en 3)

Voor elke opleidingsfase wordt het beoogd niveau aangegeven met een beheersingsniveau: verkenningsniveau – toepassingsniveau – creatieniveau – integratieniveau. Hieronder volgt een korte toelichting per beheersingsniveau, zodat duidelijker wordt wat we precies op elk moment van de student verwachten en op welk beheersingsniveau hij precies geëvalueerd wordt:

	Welke kennis en inzichten verwachten we van de student in zijn praktijk?	Wat moet de student met de competenties / gedragsindicatoren kunnen doen in zijn praktijk?	In welke praktijkcontext moet de student deze competenties / gedragsindicatoren kunnen inzetten?
Verkenningsniveau OF 1	De student beheerst de basiskennis . Hij is nieuwsgierig naar en verwerft inzicht in het waarom en waartoe .	De student heeft notie van inhoudelijke en didactische basisprincipes en kan deze verbinden aan eigen observaties en ervaringen .	De student beheerst de competenties in eenvoudige, voorspelbare en gestructureerde situaties .
Toepassingsniveau OF 2	De student bezit referentiekaders en beheerst de inhoudelijke en didactische basisbeginselen .	De student kan het geleerde toepassen in de praktijk.	De student zet de competenties mits ondersteuning in matig complexe, afgebakende situaties in.
Creatieniveau OF 3	De student bezit gedetailleerde kennis (vakinhoudelijk en vakdidactisch).	De student kan het geleerde, maar ook nieuwe ideeën analyseren en omvormen tot een nieuw betekenisvol geheel en zo loskomen van standaards en routines.	De student toont de beheersing van competenties in de praktijk, ook in minder vertrouwde situaties .
Integratieniveau OF 4	De student bezit een doorgedreven kennis (inhoudelijk en didactisch).	De student kan de competenties op een spontane en constante manier integreren in de praktijk. Hij toont inventiviteit en probleemoplossend gedrag.	De student kan de competenties onafhankelijk en zelfkritisch inzetten in complexe praktijksituaties .

Praktijkvenster Avondtraject Lerarenopleiding Secundair Onderwijs

	OF1 <i>Verkenningsniveau*</i>	OF2 <i>Toepassingsniveau*</i>	OF3 <i>Creatieniveau*</i>	OF4 <i>Integratieniveau*</i>
Beroepshouding	<p>toont een professionele houding met passie voor het leraarschap en stelt voorbeeldgedrag in zijn rol als leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft zin voor samenwerking; • staat open voor en houdt rekening met feedback over het eigen functioneren (reflectie); • neemt verantwoordelijkheid op door het naleven van afspraken; • gaat respectvol in interactie; • toont inzet en is enthousiast; <p>gaat deontologisch om met vertrouwelijke informatie.</p>	<p>toont een professionele houding met passie voor het leraarschap en stelt voorbeeldgedrag in zijn rol als leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft zin voor samenwerking; • staat open voor en houdt rekening met feedback over het eigen functioneren (reflectie); • neemt verantwoordelijkheid op door het naleven van afspraken; • gaat respectvol in interactie; • toont inzet en is enthousiast; <p>gaat deontologisch om met vertrouwelijke informatie.</p>	<p>toont een professionele houding met passie voor het leraarschap en stelt voorbeeldgedrag in zijn rol als leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft zin voor samenwerking; • staat open voor en houdt rekening met feedback over het eigen functioneren (reflectie); • neemt verantwoordelijkheid op door het naleven van afspraken; • gaat respectvol in interactie; • toont inzet en is enthousiast; <p>gaat deontologisch om met vertrouwelijke informatie.</p>	<p>toont een professionele houding met passie voor het leraarschap en stelt voorbeeldgedrag in zijn rol als leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • heeft zin voor samenwerking; • staat open voor en houdt rekening met feedback over het eigen functioneren (reflectie); • neemt verantwoordelijkheid op door het naleven van afspraken; • gaat respectvol in interactie; • toont inzet en is enthousiast; <p>gaat deontologisch om met vertrouwelijke informatie;</p>
De leraar als inhoudelijken vakdidactisch expert	<p>selecteert en beheert (lesgebonden) leerinhouden en vaardigheden;</p> <p>ontwerpt vakdidactisch een (krachtige) leeromgeving door</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beginsituatie te bevragen en daarmee rekening te houden; • doelen te kiezen en te formuleren vanuit leerplandoelen en eindtermen; • vanuit (vak)didactische principes een lesvoorbereiding te ontwerpen. 	<p>selecteert, beheert, verbreedt en verdiept lesgebonden leerinhouden en vaardigheden;</p> <p>ontwerpt vakdidactisch een krachtige leeromgeving door</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beginsituatie te bevragen en daarop in te spelen; • doelen te kiezen en te formuleren vanuit leerplandoelen en eindtermen; • vanuit (vak)didactische principes een lesvoorbereiding te ontwerpen. 	<p>selecteert, beheert, verbreedt, verdiept en actualiseert lesgebonden leerinhouden en vaardigheden;</p> <p>ontwerpt vakdidactisch een krachtige leeromgeving, rekening houdend met de verschillen tussen leerlingen en doelgroepen door</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beginsituatie te bevragen en daarop in te spelen; • doelen te kiezen en te formuleren vanuit leerplandoelen en eindtermen; 	<p>selecteert, beheert, verbreedt, verdiept en actualiseert lesgebonden leerinhouden en vaardigheden;</p> <p>ontwerpt vakdidactisch een krachtige leeromgeving, rekening houdend met de verschillen tussen leerlingen en doelgroepen door</p> <ul style="list-style-type: none"> • de beginsituatie te bevragen en daarop in te spelen; • doelen te kiezen en te formuleren vanuit leerplandoelen en eindtermen;

			<ul style="list-style-type: none"> vanuit (vak)didactische principes een lesvoorbereiding te ontwerpen. 	<ul style="list-style-type: none"> vanuit (vak)didactische principes een lesvoorbereiding te ontwerpen.
De leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen	<p>begeleidt een lesactiviteit;</p> <p>hanteert afwisselende werkvormen;</p> <p>maakt gebruik van gepaste leermiddelen en media;</p> <p>geeft een concrete, duidelijke instructie en hanteert een gerichte, heldere vraagstelling.</p>	<p>begeleidt doelgericht een lesactiviteit in een krachtige leeromgeving;</p> <p>hanteert gepaste en afwisselende werkvormen;</p> <p>maakt gebruik van gepaste leermiddelen en media;</p> <p>geeft een concrete, duidelijke instructie en hanteert een gerichte, heldere vraagstelling;</p> <p>speelt in op input van de leerlingen.</p>	<p>begeleidt doelgericht een lesactiviteit in een krachtige leeromgeving, rekening houdend met verschillen tussen leerlingen en doelgroepen;</p> <p>hanteert gepaste en afwisselende werkvormen;</p> <p>maakt gebruik van gepaste leermiddelen en media;</p> <p>geeft een concrete, duidelijke instructie en hanteert een gerichte, heldere vraagstelling;</p> <p>speelt in op de input van de leerlingen en gaat daarmee aan de slag.</p>	<p>begeleidt doelgericht een lesactiviteit in een krachtige leeromgeving, rekening houdend met verschillen tussen leerlingen en doelgroepen;</p> <p>hanteert gepaste en afwisselende werkvormen;</p> <p>maakt gebruik van gepaste leermiddelen en media;</p> <p>geeft een concrete, duidelijke instructie en hanteert een gerichte, heldere vraagstelling;</p> <p>speelt in op de input van de leerlingen en gaat daarmee aan de slag.</p>

De leraar als opvoeder	draagt bij tot een positief leerklimaat door <ul style="list-style-type: none"> • respectvol om te gaan met leerlingen; • leerlingen aan te moedigen en te bevestigen; • leiding te durven nemen. 	draagt bij tot een positief leerklimaat door <ul style="list-style-type: none"> • respectvol om te gaan met leerlingen; • participatie en initiatieven van leerlingen aan te moedigen en te bevestigen; • leiding te nemen en sturend in te grijpen; • aandacht te hebben voor attitudevorming bij leerlingen; • aandacht te hebben voor het welbevinden van elke leerling. 	draagt bij tot een positief leerklimaat door <ul style="list-style-type: none"> • respectvol om te gaan met leerlingen; • participatie en initiatieven van leerlingen aan te moedigen en te bevestigen; • leiding te nemen en sturend in te grijpen; • aandacht te hebben voor attitudevorming bij leerlingen; • aandacht te hebben voor het welbevinden van elke leerling; creëert een open, veilige en respectvolle (klas)context;	draagt bij tot een positief leerklimaat door <ul style="list-style-type: none"> • respectvol om te gaan met leerlingen; • participatie en initiatieven van leerlingen aan te moedigen en te bevestigen; • leiding te nemen en sturend in te grijpen; • aandacht te hebben voor attitudevorming bij leerlingen; • aandacht te hebben voor het welbevinden van elke leerling; creëert een open, veilige en respectvolle (klas)context;
De leraar als organisator	organiseert efficiënt en veilig klasinrichting en –activiteiten; behoudt klasoverzicht; bewaakt de tijd.	organiseert lesactiviteiten doelgericht en veilig en stemt de klasinrichting daarop af; behoudt klasoverzicht; bewaakt de tijd en past de les aan indien nodig.	organiseert lesactiviteiten doelgericht en veilig en stemt de klasinrichting en –activiteiten daarop af; behoudt klasoverzicht; bewaakt de tijd en past de les aan indien nodig.	organiseert lesactiviteiten doelgericht en veilig en stemt de klasinrichting en –activiteiten daarop af; behoudt klasoverzicht; bewaakt de tijd en past de les aan indien nodig.
De leraar als innovator en onderzoeker	blijkt vanuit een reflectiemodel terug op concrete ervaringen;	maakt een sterkte-zwakteanalyse vanuit systematische reflectie op het eigen handelen; past vernieuwende, creatieve didactische werkvormen en inzichten toe; neemt een kritische houding tegenover lesmateriaal.	stuurt vanuit observatie en reflectie het eigen handelen bij; stuurt het eigen leren zelfstandig aan als motor voor levenslang leren; past vernieuwende, creatieve didactische werkvormen en inzichten toe; neemt een kritische houding tegenover het lesmateriaal; neemt vanuit eigen inzichten een experimenterende houding aan.	stuurt vanuit observatie en reflectie het eigen handelen bij; stuurt het eigen leren zelfstandig aan als motor voor levenslang leren; past vernieuwende, creatieve didactische werkvormen en inzichten toe; neemt een kritische houding tegenover het lesmateriaal; neemt vanuit eigen inzichten een experimenterende houding aan.

De leraar als teamspeler	gaat op een correcte manier in dialoog met medestudenten en mentoren;	gaat op een correcte manier in dialoog met medestudenten en mentoren; neemt initiatief en verantwoordelijkheid binnen een team.	gaat op een correcte manier in dialoog met alle betrokkenen; neemt initiatief en verantwoordelijkheid binnen een team en de school.	gaat op een correcte manier in dialoog met alle betrokkenen; neemt initiatief en verantwoordelijkheid binnen een team en de school.
De leraar als wereldburger		speelt in op de actualiteit en maatschappelijk relevante thema's; handelt mediawijs.	gaat actief aan de slag met actualiteit en maatschappelijk relevante thema's; moedigt mediawijs handelen aan bij leerlingen.	gaat actief aan de slag met actualiteit en maatschappelijk relevante thema's; moedigt mediawijs handelen aan bij leerlingen.
De leraar als taalontwikkende leraar en communicator	spreekt en schrijft verzorgd en verstaanbaar algemeen Nederlands; zorgt voor een rijk en toegankelijk taalaanbod; zet lichaam en stem passend in.	spreekt en schrijft verzorgd en verstaanbaar algemeen Nederlands; zorgt voor een rijk en toegankelijk taalaanbod; stimuleert de taalontwikkeling van de leerlingen via context, interactie en taalsteun; heeft impact met lichaam en stem.	spreekt en schrijft verzorgd en verstaanbaar algemeen Nederlands; zorgt voor een rijk en toegankelijk taalaanbod; stimuleert de taalontwikkeling van de leerlingen via context, interactie en taalsteun; heeft impact met lichaam en stem; heeft waardering voor verschillende talen en taalvariëteiten.	spreekt en schrijft verzorgd en verstaanbaar algemeen Nederlands; zorgt voor een rijk en toegankelijk taalaanbod; stimuleert de taalontwikkeling van de leerlingen via context, interactie en taalsteun; heeft impact met lichaam en stem; heeft waardering voor verschillende talen en taalvariëteiten.

4. DE BEGELEIDING VAN DE PRAKTIJK VANUIT DE OPLEIDING

A. Rol van praktijkbegeleider en vakdocent

De **praktijkbegeleider** is het eerste aanspreekpunt voor elke student die zijn praktijk opneemt. In het opleidingsinstituut wordt de student begeleid door de praktijkbegeleider via sessies en individuele coachings.

De praktijkbegeleider volgt en begeleidt de student in zijn leerproces naar volwaardig leraarschap. Hij ondersteunt de student in het ontwikkelen van bewustzijn op het eigen groeiend potentieel, functioneren en handelen, het maken van keuzes en het nemen van verantwoordelijkheid daarvoor. Door uitdagingen aan te gaan en hierin ondersteund te worden, komt er bij de student een zelfgestuurd leerproces op gang.

De praktijkbegeleider ziet er ook op toe dat de student in orde is met allerlei praktische zaken zoals:

- Tijdig inleveren van een ondertekend exemplaar van de stageovereenkomst.
- Tijdig in orde maken van de gegevens in SIS: stagegegevens zoals contactgegevens van de school en stagerooster.
- Verwachtingen en praktische afspraken i.v.m. de gevraagde documenten in de stagemap: lesvoorbereidingen, alle lesmateriaal en oefeningen, reflecties, enz.

Begeleiden van de praktijk gebeurt ook in de didactische ateliers door de **vakdocenten**.

Wij geloven heel sterk in de koppeling met de praktijk: in de **didactische ateliers** ligt de focus op het inoefenen van (vak)didactische principes om zo de transfer naar en integratie met de werkplek te maken. Via micro-teachings krijgt de student de kans om te oefenen en gericht feedback te ontvangen.

Studenten van MDT 1 en 2 krijgen, naast de vakspecifieke didactische ateliers, ondersteuning via de **Pedagogisch-Didactische leerlijn** in het vak Pedagogische Module (PM in OF 2 tot OF 4).

B. Coaching

Naast groepssessies voorziet de opleiding (individuele) coachings.

- **Coachingsgesprekken** (OF 1 t/m OF 4) kunnen doorgaan in het opleidingsinstituut (individuele gesprekken) of in de stageschool (gesprekken met docent, mentor en student). Alle betrokken partijen kunnen hiertoe het initiatief nemen (student, mentor, vakdocent, praktijkbegeleider)

We vinden het belangrijk dat het stagetraject duidelijk is voor alle betrokkenen en daarom vindt in elk opleidingsjaar in de eerste weken een **opstartgesprek** plaats. Dit gesprek gebeurt samen met mentor en student in de stageschool. In dit gesprek worden wederzijds verwachtingen uitgesproken.

Van de **student** verwachten we dat hij:

- zichzelf en de mentor goed informeert (via Praktijkvademeccum, SIS, TOLEDO, opvolgen UCLL mails, deelname aan de sessies....)

- zich actief engageert om werkplekleren, stage en DA zinvol en leerrijk te maken
 - verantwoordelijkheid opneemt voor de invulling ervan
 - initiatief neemt tot regelmatig overleg met de mentor
 - onderzoekend is ingesteld en gericht is op eigen leren
 - de opleiding benut om betekenis te geven aan de ervaringen tijdens de praktijkverkenning
 - observatie-opdrachten uitvoert en hierover in gesprek gaat met de mentor
 - een logboek bijhoudt
 - zichzelf evalueert en deelneemt aan het doorgroeigesprek in mei/juni
- **Coachingsbezoeken op de werkplek (= lesobservatie)** (OF 2 t/m OF 4) gaan door tijdens het werkplekleren in de stageschool. De docent observeert een les, gegeven door de student. De bedoeling van een coaching is de student te ondersteunen in zijn functioneren als leraar. Het gaat dus vooral om begeleiding en vertrekt waar mogelijk vanuit een leervraag van de student. Coaching heeft nooit een beoordelende bedoeling. In het regelen van het coachingsbezoek neemt de student het initiatief en zorgt ervoor dat de gecoachte les + gesprek gebeurt in aanwezigheid van de mentor.

Volgende coachingsbezoeken zijn voorzien:

- Coachingsbezoek door praktijkbegeleider (vóór Kerst) in OF 2, OF 3 en OF 4. Dit gebeurt in aanwezigheid van de mentor.
- Coachingsbezoek door vakdocent van elk onderwijsvak (vóór aanvang van de stage in april/mei). Voor elke student verplicht in OF 2 – Op afspraak voor sommige studenten in OF 3 en OF 4.

5. DE BEGELEIDING VAN DE PRAKTIJK VANUIT DE STAGESCHOOL

De rol van de mentor in de praktijkbegeleiding van de student is essentieel voor het welslagen van het praktijktraject van de student. Het is dus altijd noodzakelijk dat de student een mentor/begeleider heeft. Hij of zij observeert zoveel mogelijk de lessen en bespreekt deze met de stagiair.

Daar waar de student ook tewerkgesteld is in de school zal de mentor mogelijk een (vak)collega zijn. We rekenen erop dat zowel student als mentor de begeleidingsrelatie op professionele wijze vorm geven.

In **OF 1** ligt het accent op praktijkverkenning. De mentor helpt de student mee zoeken naar kansen om ervaringen op te doen op kind-, klas en schoolniveau. Hij volgt de student op in zijn leerproces. Regelmatige gesprekken zijn dus zeer aan te raden. Naast het observeren van lessen is het heel belangrijk dat de student actief kan deelnemen aan tal van activiteiten. Een beperkt aantal lessen zelf geven behoort tot de mogelijkheden, ook afhankelijk van de beginsituatie van de student. Maar ook deelnemen in een co-teachingproject is sterk aan te raden. Het is belangrijk voor de mentor om te weten dat het voorbereiden van deze lessen vooral ondersteund moet worden door de (vak)mentor omdat de student nog geen specifieke vakdidactische lessen heeft gekregen in het opleidingsinstituut..

In **OF 2** ligt het accent van de begeleiding door de mentor op het meezoeken naar kansen om de student ervaringen te laten opdoen op klasniveau door actief lesgeven maar ook op schoolniveau vb. deelname aan vakgroepvergaderingen en op het ondersteunen van de student in zijn pedagogisch-didactisch optreden in de klas. Zeker bij aanvang – en vooral voor studenten van MDT 1 & 2 – is het aangewezen om de student ook te begeleiden in het realiseren van een goede lesvoorbereiding. Studenten van MDT 1 & 2 hebben nog weinig leservaring en een beperkte (vak)didactische kennis.

In **OF 3** ligt de focus van de opleiding op binnenklasdifferentiatie. Concreet betekent het dat studenten proactief en planmatig leren inspelen op verschillen tussen leerlingen. Zij worden vanuit verschillende vakken in de opleiding ondersteund in dit leerproces. We verwachten van de stage-/werkplek en van de mentor dat studenten de ruimte krijgen om hierin te experimenteren, weliswaar onder supervisie van de vakmentor.

Enkel studenten met MDT 1-3 volgen het programma van **OF 4**. Studenten die Praktijk 4 opnemen hebben bewezen dat ze voldoende competent zijn op pedagogisch en (vak)didactisch en vakinhoudelijk vlak om zelfstandig voor de klas te staan. De rol van de mentor in deze fase is om op een coachende, superviserende manier het zelfsturend proces van de student te ondersteunen.

De mentor kan de **didactische kaders van de opleiding** (zoals het ARK-model (algemeen didactisch kader) + vakdidactische principes van het vak) gebruiken bij het begeleidingsproces van zijn student. Deze kaders kunnen helpen om de bril op te zetten van de visie van de opleiding en vooral om de student zo doelgericht mogelijk te begeleiden en te helpen groeien naar het beoogde niveau, o.a. door zijn gerichte feedback, door kansen te bieden om uit te proberen wat de student in de opleiding heeft geleerd

De mentor mag van de student verwachten dat hij hem/ haar hierover informeert.

De mentor heeft steeds een **begeleidende rol**, aangezien de eindverantwoordelijkheid van de evaluatie van de student bij de opleiding ligt. Daarom worden er geen scores gegeven door de mentor (bv. op het synthesedocument op het einde van het jaar), en is de feedback die gegeven wordt zeer belangrijk voor de student, in elke fase van zijn praktijktraject doorheen het hele jaar.

We verwachten van de **mentor** dat hij/zij:

- mee zoekt naar optimale leerkansen voor de student
- tijdig lesonderwerpen aanreikt.
- de student ondersteunt in de praktische organisatie van de praktijk
- de student uitnodigt voor vakvergaderingen, pedagogische studiedagen en andere interessante activiteiten (deze zijn niet verplicht voor de student omwille van zijn status als werkstudent)
- aanspreekpunt is voor de student door regelmatige contacten te voorzien
- het leerproces van de student opvolgt en tussentijds en regelmatig feedback geeft
- tijdens coachings aanwezig is
- in mei/juni het synthesedocument met heldere feedback invult , aan de student bezorgt en deelneemt aan het daarbij horend doorgroeigesprek
- zo snel mogelijk contact opneemt met de opleiding in geval van problemen

De stageschool (vakmentor, algemene stage-coördinator, directie...) kan steeds de opleiding contacteren (zie contactgegevens praktijkbegeleider of opleidingsverantwoordelijken.,

6. EVALUATIE

Voor de beoordeling van praktijk baseren we ons op de competenties die in het praktijkvenster zijn opgenomen. Rondom het praktijkvenster zijn begeleidings-, synthese- en reflectiedocumenten ontwikkeld die congruent en herkenbaar zijn. Zo proberen we elke feedbackgever vanuit een gemeenschappelijke bril naar de student te laten kijken.

De **taak van de vakmentor in de stageschool** is om het leerproces van de student ter plaatse te begeleiden en hij heeft een **begeleidende rol**.

Van de vakmentor wordt verwacht dat hij een syntheseverslag invult en bezorgt aan de student en/of aan de opleiding.

In OF 2 en OF 3 (en mogelijk ook in OF 4) vindt een **beoordelend lesbezoek** plaats **door de (vak)docent** tijdens de stage in april/mei. De student maakt hiervoor een afspraak met de toegewezen docent.

Na afloop van de stage worden de praktijkcompetenties door zowel de mentor, de student en de (vak)docenten in kaart gebracht. Dit resulteert in een **evaluatiedocument** waarin alle observaties van de verschillende begeleiders samengebracht worden door de praktijkbegeleider van de opleiding. Tijdens het **doorgroei- of eindgesprek** (= een driehoeksgesprek tussen mentor-student-praktijkbegeleider) worden de bevindingen over de verschillende competenties toegelicht.

Aan de hand van het ingevulde evaluatiedocument zal de evaluatiecommissie overgaan tot de toekenning van een score.

7. AFSPRAKEN IN VERBAND MET WERKPLEKLEREN EN STAGE

A. Algemene afspraken

Hieronder staan belangrijke afspraken die door alle studenten die een praktijkonderdeel opnemen dienen gerespecteerd te worden. Dit zijn de minimale praktischeisen waaraan voldaan moet worden om het praktijkonderdeel succesvol te kunnen afronden. **Het niet naleven ervan kan tot een onvoldoende leiden op het opleidingsonderdeel PRAKTIJK.**

- De student **legt zelf de stageschool vast**. Mogelijk is dit ook de school waar hij werkt. De opleiding is flexibel en tracht tegemoet te komen aan de soms moeilijke combinatie van werken en studeren. Een belangrijke voorwaarde hierbij blijft dat de student op regelmatige basis feedback ontvangt van de vakleraar op de stageschool. Zelfs al heeft de student al (heel) wat ervaring in het lesgeven, dan blijft het nog heel boeiend en leerrijk om een collega-leraar te laten kijken naar de eigen lespraktijk, zodat de student zo goed mogelijk kan groeien en begeleid wordt in zijn vragen.
- Het is steeds de verantwoordelijkheid van de student om **duidelijke afspraken** te maken met zijn (stage)school en ervoor te zorgen dat hij voldoet aan de praktischeisen van de opleiding. (zie: Algemene afspraken en Specifieke afspraken voor praktijk).
- Indien de student niet tewerkgesteld is in de stageschool, is het van belang goede afspraken te maken in verband met **lesvoorbereidingen, begeleidingsmomenten, kopiewerk en gebruik van (les)materiaal**. Weet dat tal van handleidingen, materialen, toestellen kunnen ontleend worden in de mediatheek van BASO. Reserveer materialen minstens één week op voorhand.
- Alle stageactiviteiten zijn verplicht. Afwezigheid wordt steeds gewettigd met een geldig attest (in geval van ziekte een doktersattest). Dit attest wordt verstuurd naar avondtraject.baso.limburg@ucll.be. Alle betrokkenen (stageschool, begeleidende lectoren...) worden tijdig door de student verwittigd. Gemiste activiteiten worden steeds ingehaald. De student neemt hiertoe zelf het initiatief.
- De **stageovereenkomst** wordt ten laatste op **29 oktober 2019** ingeleverd: dit gebeurt enkel digitaal, door een ingescand **ondertekend document** in te voeren in SIS.
- Alle documenten, nodig voor praktijk zijn te vinden in *Virtueel Loket Avondtraject LER BaSO* .
- De student maakt een afspraak voor het opstartgesprek + coaching met de mentor (stageschool) en de praktijkbegeleider (opleiding) bij aanvang van het academiejaar.
- **De stagementor** wordt een belangrijke persoon doorheen het praktijkleren van de student. Het is belangrijk dat er bijgevolg voldoende aandacht is voor kennismaking en een gesprek omtrent de verwachtingen van beide partijen.
- De overeenkomst tussen de opleiding en de stageschool is een belangrijke voorwaarde in de begeleiding van de student in zijn praktijktraject. **De stagementor** is daarom steeds aanwezig tijdens elk bezoek van een docent vanuit de opleiding.
- **De student bezorgt** zo snel mogelijk het **Praktijkvademeccum** aan zijn mentoren (van elk onderwijsvak).
- We willen dat onze studenten kennis maken met **diverse onderwijscontexten**. Daarom moet er genoeg diversiteit zijn op het vlak van onderwijsniveau, leeftijdsgroepen en onderwijsaanpak. **In elk geval is de student verplicht om in de loop van zijn volledige opleiding binnen Praktijk in de 1ste en 2de graad les te geven en bovendien in verschillende onderwijsniveaus.** Ook indien de student tewerkgesteld is in het vak dat hij in de opleiding volgt, is hij verplicht om een aantal lessen te geven in een ander niveau en leeftijdsgroep. Dit wordt ook zichtbaar gemaakt in de stagemap. Bijvoorbeeld: indien een student al lesgeeft in het Beroepsonderwijs of VMBO dan zal hij in het daaropvolgend praktijkjaar minstens een aantal uren stage lopen in bijvoorbeeld ASO of VWO/HAVO. In Praktijk 2 doet de student idealiter stage in de **1ste graad** ASO – TSO – KSO – BSO en in Praktijk 3 in de **2de graad**, in een ander onderwijsniveau. De praktijklijn wordt steeds vastgelegd in samenspraak met de praktijkbegeleider.
- De praktijk (zowel het werkplekleren als de stage in april-mei) wordt in het **regulier onderwijs** gelopen. We leiden studenten immers op tot leraar secundair onderwijs en niet tot leraar in het

buitengewoon of speciaal onderwijs. Hiervoor bestaan andere opleidingen die in hun aanbod de focus leggen op deze specifieke doelgroepen (banaba's en postgraduatenv.).

In Vlaanderen zullen studenten hun praktijk lopen in ASO, TSO, BSO of KSO, terwijl het voor de Nederlandse stagescholen gaat over VWO, HAVO of VMBO. Dit betekent bijvoorbeeld dat praktijk in het BuSO en in OKAN-onderwijs (in Vlaanderen) of in ISK en in speciaal onderwijs (in Nederland) **niet toegelaten wordt.**

- We zijn een lerarenopleiding van een katholieke hogeschool. Wij staan voor een **christelijk geïnspireerd en Katholiek opvoedingsproject**. Door omstandigheden kiest de student soms voor een school met een ander opvoedingsproject. Vanuit onze visie op diversiteit kan dit.
- Aan alle afspraken (i.v.m. werkplekieren, stage en didactisch atelier) moet voldaan zijn vóór de **praktijkevaluatie**. Zo niet, kan de student geen score krijgen voor het opleidingsonderdeel praktijk.
- Er is **geen 2de zit voorzien voor praktijk**. In uitzonderlijke gevallen krijgt de student de toelating om het opleidingsonderdeel praktijk af te werken tijdens het volgende opleidingsjaar, in één semester.
- Elke **afwijking** op de vastgelegde praktijkafspraken of uitzonderingen voor een individueel traject wordt steeds met de praktijkbegeleider en trajectcoach besproken.
- Het is de verantwoordelijkheid van de student om goed geïnformeerd te zijn. **UCLL mails en TOLEDO en/of SIS** dienen regelmatig geraadpleegd te worden om op de hoogte te zijn.

B. Lesvoorbereidingen

'Een goede voorbereiding is het halve werk.'

Leerlingen, mentor en opleiding rekenen erop dat de student goed voorbereid voor de klas staat. Ook de MDT 5 student – die mogelijk al jaren voor de klas staat – studeert een nieuw vak. Dat betekent dat – zeker in de beginfase van de opleiding een uitgebreide, volledige, schriftelijke lesvoorbereiding verwacht wordt. Verderop in de opleiding is het mogelijk dat de student de toelating krijgt om verkorte lesvoorbereidingen te maken.

De student gebruikt de formulieren die door de opleiding worden voorzien.

De student moet in elk geval voor elke stageles kunnen aantonen hoe hij zich mentaal, schriftelijk en organisatorisch heeft voorbereid, vanuit de pedagogisch-didactische kaders die in de opleiding worden aangereikt en hij moet ook kunnen aantonen in welke mate hij de beoogde competenties in het praktijkvenster heeft gerealiseerd.

De mentor maakt afspraken met de student over inzage van de lesvoorbereidingen. Alleszins moet de student de geschreven lesvoorbereiding bij aanvang van de les aan de mentor (en bezoekende docent) bezorgen.

Parallellessen moeten niet op een nieuw lesvoorbereidingsformulier gemaakt worden. De student vertrekt van de originele les en geeft schriftelijk aan welke wijzigingen hij op grond van de feedback van de begeleiders en zijn eigen reflectie heeft gemaakt. Ook over het aantal parallellessen bestaan specifieke richtlijnen. Zie hiervoor het praktijkvademeicum per opleidingsjaar.

Lesvoorbereidingen van coachings- en beoordelingslessen worden **vooraf op SIS geplaatst** zodat de docent deze kan raadplegen.

Er wordt sowieso een uitgebreide lesvoorbereiding gemaakt voor elk lesbezoek in de stageschool (coachingsbezoeken en beoordelende stagebezoeken).

C. Synthesedocument voor de mentor.

Bij aanvang van het academiejaar bezorgt de student aan de mentor het synthesedocument. Dit document kan voor de mentor ook houvast bieden en eventueel gebruikt worden om tussentijds feedback te geven aan de student.

Na de stage vult de mentor het syntheseverslag in ter voorbereiding van het doorgroegesprek en bezorgt dit aan de student. Het is de verantwoordelijkheid van de student om erover te waken dat het synthesedocument tijdig (= 2 dagen voorafgaand aan het doorgroegesprek) bij de praktijkbegeleider geraakt, samen met zijn reflectie op de stage. De student vindt alle documenten in SIS.

D. Beroepshoudingen van de stagiair

Algemeen:

- Als lesgever heeft de student een voorbeeldrol. De student gedraagt zich in een stageschool steeds als een toekomstig leraar. Hij past zich daarom aan de heersende schoolcultuur aan: afspraken rond kleding, piercings, verbaal en non-verbaal gedrag worden gerespecteerd .
- Feedback na een stageles is zeer belangrijk. Daarom is het noodzakelijk dat de student een tijdje na de gegeven les kan blijven om de les te bespreken of, indien nodig, een afspraak maakt. Hij staat open voor feedback en verwerkt die op een positieve manier in de volgende lesvoorbereidingen.
- De student leeft de visie van opleiding voor door:
 - Zich authentiek op te stellen en te gedragen, ook in moeilijke situaties;
 - (bredere) leergierigheid te tonen als voorwaarde tot levenslang leren;
 - Nieuwsgierig te zijn naar de meerwaarde die de mentor kan inbrengen in de didactische discussie.
 - Te geloven in de kracht van het leren;
 - Bekommerd te zijn om de leerling met leer- en andere problemen.
- De student overlegt met de mentor over na te komen afspraken ivm. lesvoorbereiding, aanwezigheid, kledij, telefonisch en/of mailverkeer.

Onderwijscultuur:

- In verband met de lessen zelf, verwacht de opleiding dat de student zich houdt aan de schoolcultuur en de wensen van de vakmentoren.
- Dit neemt niet weg dat de student initiatief kan nemen om de lessen iets persoonlijks/creatiefs/eigentijds te geven. We verwachten van de mentor dat hij de student de ruimte geeft om los te komen van de handleiding.
Durven experimenteren, maar binnen de krijtlijnen van de afspraken met de mentoren en binnen de perken van wat in die school kan, is aangewezen.

E. Stagemap

Elke student legt een **stagemap**⁶ aan. Aan het einde van het praktijkjaar wordt de stagemap **digitaal** bezorgd aan de vakdocent. Richtlijnen hieromtrent worden aan de student bezorgd. De vakdocent(en) beoordelen de lesvoorbereidingen.

De stagemap bevat volgende documenten:

- De lesvoorbereidingen van alle coachingsbezoeken
 - Bij de lesvoorbereidingen hoort ook al het gebruikte materiaal voor de gegeven lessen, zoals oefeningen (met verbeterleutels), PowerPoint/Prezi-presentaties, scans van handboeken, enz.
- Alle lesvoorbereidingen van de stage in april-mei.
- Voor Praktijk 1 (MDT 1 en 2) zijn er aparte afspraken en opdrachten voor de stagemap.

⁶ De stagemap is aanwezig tijdens de stagebezoeken en het doorgroegesprek en moet op vraag van een begeleider voorgelegd kunnen worden, eventueel digitaal.

8. GEBRUIKTE AFKORTINGEN

EBA SO	Educatieve Bachelor Secundair Onderwijs
DA	Didactisch atelier (sessies binnen het opleidingsonderdeel Praktijk, in OF 1, OF 2 en OF3)
ECTS (-fiche)	European Credit Transfer System: dit is een uniforme beschrijving van het opleidingsaanbod. Het KU Leuven-onderwijsaanbod wordt volgens de ECTS normen opgesteld.
EVK	Erkenning van Verworven Kwalificaties
LER	Lerarenopleiding
MDT	Modeltraject
OF	Opleidingsfase
OPO	Opleidingsonderdeel
PM	Pedagogische Module (OF 2 – OF 3 – OF 4)
RL	Reflectief Leren (OF 2 – OF 3 – OF 4)
SIS	Stage Informatie Systeem (Online programma waar alle info en registratie van stage-gegevens van onze studenten gebeurt, inclusief de evaluatie)

9. BIJLAGEN

Bijlage 1: Het ARK-model als leidraad voor didactisch handelen.

Goed onderwijs betekent voor ons: onderwijs dat erop gericht is een **krachtige leeromgeving te creëren**.

Onderstaand model is een visuele weergave van onze visie op goed onderwijs. Men herkent hierin het didactisch model van Van Gelder/ De Corte. Het docententeam heeft dit model aangevuld met didactische principes die wij als opleiding fundamenteel achten bij het ontwikkelen van een leeromgeving die krachtig is en recht doet aan de diversiteit in een klas.

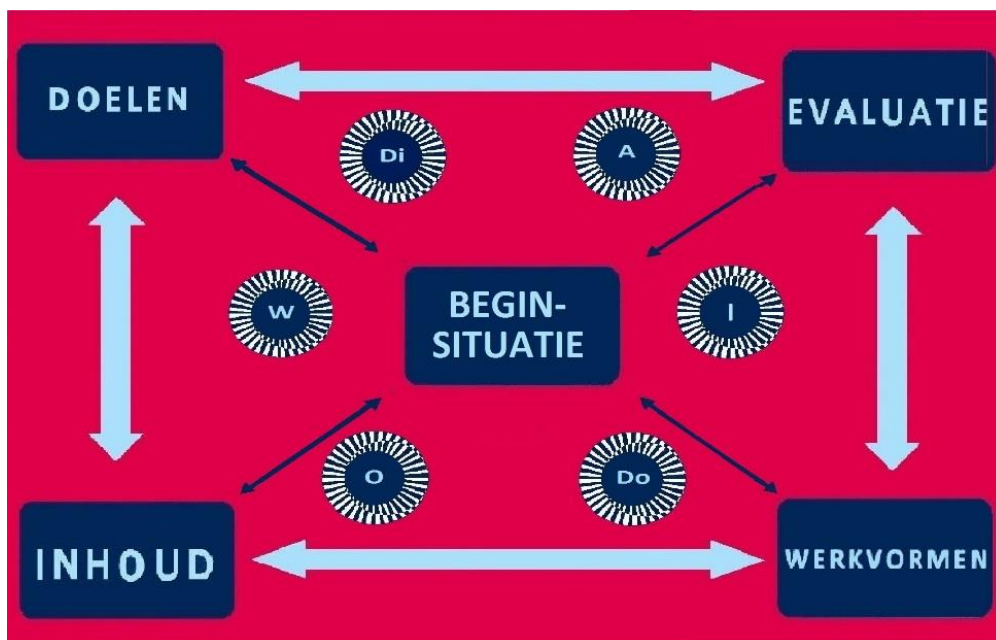
Het idee achter dit model is dat lesgeven een **doelgerichte** activiteit is. Bij opzet en uitvoering van (onderwijs)activiteiten houd je rekening met de doelen, de doelgroep (beginsituatie), de inhoud, de context, de ideeën die je hebt met betrekking tot leren en evalueren.

Het ARK-model is bedoeld als houvast bij het kijken naar en het ontwerpen van een les.

Je kan het ARK-model dus gebruiken als:

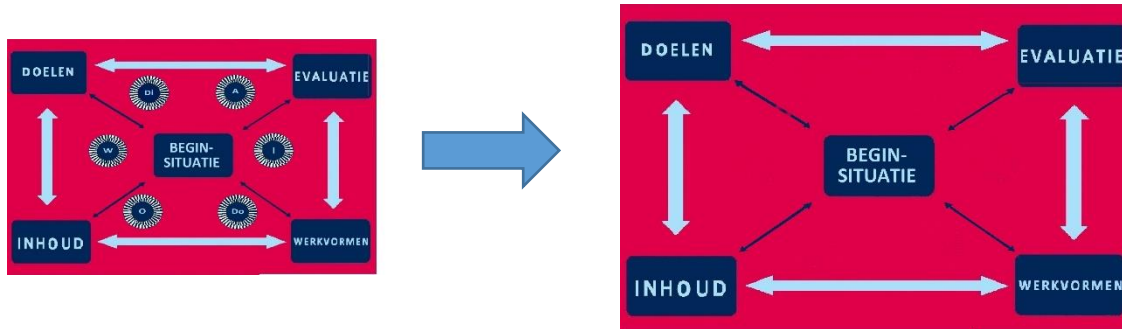
- observatie-instrument: *herkennen* van een (niet-) krachtige leeromgeving
- planningsinstrument: als houvast tijdens de *voorbereiding en het ontwerp* van een les
- reflectie-instrument: als houvast tijdens *het terugblikken* aan de hand van het ARK-model kom je op het spoor van mogelijke handelingsalternatieven die je eigen les kunnen verbeteren

ARKmodel

ANALYSE VAN HET ARK-MODEL

1. Didactische aspecten (sleutelvragen)

Als we willen dat onze les optimaal verloopt en dat leerlingen aan het einde van de les iets hebben bijgeleerd, dan moeten we ons een aantal didactische vragen stellen. Deze vragen zijn sleutelvragen omdat ze kunnen beschouwd worden als grondslagen van het didactisch handelen.

Deze veelal bekende sleutelvragen zijn:

1. wat wil ik bereiken? DOELEN
2. aan wie geef ik les? BEGINSITUATIE
3. welke leerstof heb ik nodig? INHOUD
4. welke didactische werkvormen zijn daarbij dienstig? (het handelen van de leerkracht)
welke leeractiviteiten dien ik de leerlingen te laten toepassen? (leeractiviteiten van de leerling)
hoe organiseer ik de leerlingengroep? (organisatievormen) WERKVORMEN
8. welk resultaat heb ik voor ogen EVALUATIE

Zoals uit dit model blijkt bestaat er een nauwe relatie tussen de didactische componenten. Bij de doelformulering moet direct de beginsituatie betrokken worden. Is het doel niet te hoog of te laag gegrepen? De wederkerige afhankelijkheid tussen doelen en beginsituatie wordt aangeduid door de ⇄ pijl. Zo ook zijn alle andere didactische aspecten met elkaar verbonden en zijn ze wederzijds afhankelijk van mekaar.

De evaluatie gebeurt niet uitsluitend na het lesgeven, ook tijdens de lesrealisatie wordt nagegaan of de leerlingen de essentie begrepen hebben.

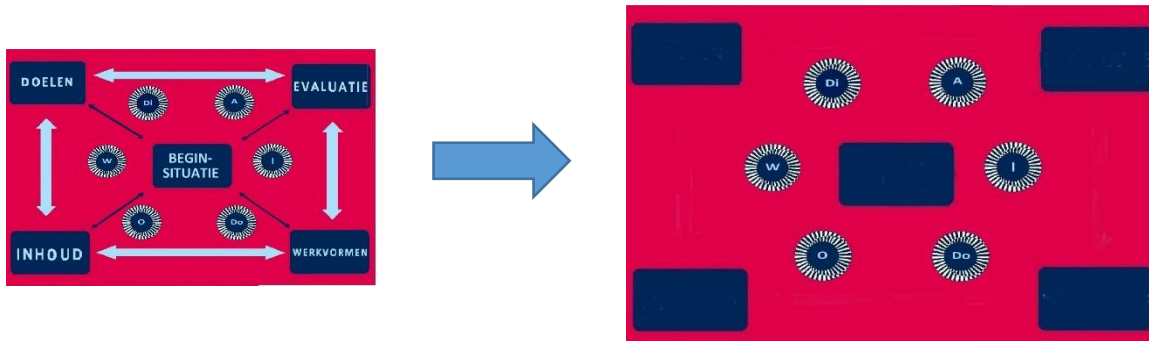
Het model heeft een cyclisch karakter: de bepaling van de resultaten is weer van belang voor de volgende doelen en beginsituatie.

De manier waarop je een model visueel voorstelt houdt sterk verband met een **visie op leren**. Onze visie op leren en onderwijzen vindt dus zijn wortels in het **sociaal-constructivisme** en in het **ervaringsgericht onderwijs**.

Voor ons is **betrokkenheid** van de leerling op de leeractiviteit van cruciaal belang. Bovendien beschouwen we leren een **mentaal actief proces** waarbij de leerling ook zelf deelgenoot is aan de kennis die hij

ontwikkelt. Om die reden hebben we aan het oorspronkelijke model van Van Gelder / De Corte elementen toegevoegd. Volgende punt maakt duidelijk waarom.

2.(Vak)didactische principes (betrokkenheidsverhogende factoren)

Naast genoemde didactische sleutelvragen bevat het ARK-model ook een binnencirkel. Het gaat om **6 didactische principes** die vakoverschrijdend kunnen toegepast worden. Deze principes zijn geen concrete, directe aanduidingen maar wel richtlijnen die men in het oog moet houden als men een krachtige leeromgeving wil ontwerpen. Men kan deze didactische principes zien als **criteria voor betrokkenheid**: de mate waarin je er als leraar in slaagt deze principes te integreren in je les, verhoog je de kans op het realiseren of stimuleren van betrokkenheid van de leerlingen op je lesinhoud. Aan de hand van die criteria kan je achteraf de les analyseren en op basis van jouw inschatting van de betrokkenheid van je leerlingen conclusies trekken voor je volgende lessen.

M.a.w. aan de hand van deze criteria of principes kan je de (eigen) les beoordelen. Tijdens Didactische Ateliers of coachings of andere stagebezoeken zal je merken dat de docent het ARK-model – en zeker de didactische principes – als leidraad neemt om in gesprek te gaan met jou over de gegeven les.

Vanzelfsprekend heeft elk vak zijn concrete en specifieke vertaling van elk van deze principes.

Bovenstaande moge duidelijk maken dat het ARKmodel niet volledig is zonder deze didactische principes. Je kan perfect (op papier) een les voorbereiden volgens de sleutelvragen van Van Gelder, doch dit garandeert niet dat er betrokkenheid wordt gerealiseerd.

Vb. je noteert in je lesvoorbereiding de beginsituatie van je leerlingen, je formuleert doelen, inhoud en kiest bepaalde werkvormen. Bovendien toets je later of je leerlingen je doelen bereikt hebben.

Hierin herken je *geen* didactische principes die inspelen op betrokkenheid. Het kan een hele saaie les geweest zijn, waarbij leerlingen nauwelijks 'echt' (lees: fundamenteel) geleerd hebben. Dit hoeft natuurlijk niet noodzakelijk zo te zijn. Het is goed mogelijk dat je intuïtief en vanuit je buikgevoel een aantal principes hebt toegepast. Dan nog is het goed om je hiervan bewust te zijn (of worden) zodat je, 't geen wat je nu intuïtief deed, een volgende keer gericht kan inzetten. Het geeft trouwens een goed gevoel en stimuleert alleszins gevoelens van bekwaamheid wanneer je taal kan geven aan hoe je lesgeeft. In tal van situaties (collega's, inspectie, ouders maar ook je eigen leerlingen) moet je je kunnen verantwoorden en beargumenteren waarom je je lessen op een bepaalde manier aanpakt of vorm geeft.

Wat meer uitleg over de didactische principes.

Hieronder worden de 6 didactische principes weergegeven zoals ze ontwikkeld werden door het team van docenten van het Avondtraject BASO van de UCLL.

Samen vormen zij het letterwoord **WAI2DDO** wat een toepasselijke woordspeling oplevert.

Het geeft een antwoord op de vraag waarom je doet wat je doet. Immers heel je handelen als leraar is erop gericht om betrokkenheid bij leerlingen te bereiken.

Deze didactische principes zijn voor de leraar een houvast bij het voorbereiden van, het uitvoeren van en het terugblikken op je les. Ze bieden geen garantie maar verhogen wel de kans dat je een krachtige leeromgeving creëert.

In de literatuur vind je tal van varianten op deze didactische principes. Interessant om eens op zoek te gaan.. Door onderzoekend en vergelijkend verschillende kaders te bestuderen, verhoog je je inzicht in het complexe gebeuren van goed lesgeven.

Achtereenvolgens worden de verschillende principes besproken.

Eerst wordt kernachtig het **doel** geformuleerd: welke competenties je bij de leerling wil bereiken.

Daarna worden een aantal **suggesties** geformuleerd voor de leraar: wat kan je als leraar zoal doen om deze doelen bij de leerling te bereiken.

Soms zal je merken dat er overlap is. Dit maakt tevens duidelijk dat het hier niet om af te vinken lijstjes gaat, maar om een geïntegreerd geheel van principes en vuistregels, gebaseerd op een visie op leren waarbij de leerling gezien wordt als een actieve, zelfverantwoordelijke leerling en een onderwijs dat dit mogelijk maakt.

1. **Werkelijkheidsnabijheid**

Doel:

- leren voor het leven in direct contact met de werkelijkheid
- vanuit het concrete komen tot hoger abstractieniveau (toepassing van principe van **geleidelijkheid** vb. ASA⁷ principe) om zo tot inzicht te komen

Wat je als leraar kan doen:

- ⇒ Waar mogelijk schept de leraar **ruimte voor exploratie** en wordt gebruik gemaakt van de (in)directe waarneming door zintuigen.
- ⇒ De leraar voelt zich uitgedaagd **aanschouwelijk materiaal** te zoeken naast (en aanvankelijk boven) louter verbale taal.
- ⇒ Bij voorkeur wordt gezocht naar **directe, concrete waarneming**, daarnaast zijn **visualisaties** (film, geluid, afbeeldingen,...) en **eigen ervaringen** van leerlingen erg belangrijk. Het zuiver verbaal aanbieden van nieuwe informatie heeft meestal geen zin, zeker bij jongeren leerlingen. De leraar zoekt consequent naar mogelijke **actualisaties**.
- ⇒ De leraar zoekt hoe de lesinhoud kan aansluiten bij de leefwereld en interesses van leerlingen. Hij zoekt naar leren van en in **authentieke situaties**, ook buiten de schoolomgeving.
- ⇒ Oefeningen zijn een **zinnvolle toepassing** van het geleerde.
- ⇒ Leermiddelen zijn aantrekkelijk en er wordt gebruik gemaakt van **moderne media**.
- ⇒ Er wordt gezocht naar mogelijkheden voor **vakdoorbrekende** projecten en/of thema's.

⁷ ASA-principe: Aanschouwelijke fase (leerinhouden concreet, zintuiglijk voorstellen) > Schematische fase (leerinhouden schematisch voorstellen) > Abstracte fase (leerinhouden abstract voorstellen: begrippen, definities, regels)

2. Activatie

Doel

- verhogen van leerwinst door actieve betrokkenheid
(zelf denken, zelf doen, zelf ontdekken)

Wat je als leraar kan doen

- ⇒ De leraar zoekt naar **afwisseling en verscheidenheid**; ook in de vorm van leerspelen of andere spelvormen.
- ⇒ Er is **variatie in werkvormen en opdrachten**.
- ⇒ Leerlingen krijgen kansen tot **autonomie** en **zelfwerkzaamheid**.
- ⇒ Er worden mogelijkheden gecreëerd om op **verschillende niveaus** te participeren (cognitief, verbaal, motorisch)
- ⇒ De leraar geeft mogelijkheden tot **expressie**, ook als middel tot **vastzetting**.
- ⇒ Er is aandacht voor **denkactiviteit** op hogere niveaus (zie BLOOM)
- ⇒ Leerlingen krijgen kansen tot samenwerken en **coöperatief leren** (ook als verdieping van eigen leren)
- ⇒ De leraar staat open voor de **actieve inbreng** van leerlingen en geeft **ruimte voor initiatief**: zijn er bijvoorbeeld keuzemogelijkheden? Hebben leerlingen inspraak in de inhoud van de les? Zijn er kansen tot zelfevaluatie? Worden leerlingen gestimuleerd om problemen op te lossen?
- ⇒ Ruimte voor activiteit veronderstelt ook aandacht voor een **haalbare organisatie**.
- ⇒ Dode momenten en wachttijden worden tot een minimum beperkt.

3. Integratie

Doel:

- Leggen van verbanden** tussen nieuwe en opgedane kennis en ervaringen en die in de toekomst kunnen gebruiken.
- Zin geven** aan het geleerde.

Wat je als leraar kan doen

- ⇒ De leraar observeert en heeft kennis van de **beginsituatie** (voorkennis en –vaardigheden) zodat hij goed weet wat leerlingen beheersen en niet (te ver) boven of onder het niveau van de leerlingen gaat lesgeven (**verticale samenhang**)
- ⇒ Wat aangeleerd wordt moet in een breder geheel geplaatst worden: In welke (andere) situaties kan het nieuw geleerde gebruikt worden (**transfer**)? Zien we verbanden tussen zaken die we apart waarnemen?(**horizontale samenhang**)? De leraar maakt verbinding met eigen ervaring, actualiteit en leefwereld, met andere vakken. Op die manier helpt hij leerlingen hun eigen (leer)behoeften uit te breiden en hun leefwereld te vergroten.
- ⇒ De leraar biedt structuur: zoekt (of biedt kansen om te zoeken) naar **relatie** tussen verschillende elementen van de leerstof en verduidelijkt deze.
- ⇒ Bij voorkeur zijn er **verschillende situaties** waarin het geleerde kan ingeoeft worden.
- ⇒ De leraar geeft aan of laat ontdekken wat belangrijk is en waarom? Hij geeft **betekenis** aan het geleerde en heeft aandacht voor **functionaliteit**.
- ⇒ Hij brengt **passie** in zijn manier van lesgeven (**persoonlijke zingeving**).
- ⇒ De leraar stimuleert leerlingen om **verschillende perspectieven** in te nemen (iets kan heel verschillend waargenomen worden, ook afhankelijk van de waarde die iemand aan iets geeft)
- ⇒ Aandacht voor **taalgebruik**: verbinding tussen formeel en informeel taalgebruik

4. Doelgerichtheid

Doel:

-Leren richten en gericht blijven met focus op duurzaam en fundamenteel leren.

Wat je als leraar kan doen

- ⇒ Als leraar ben je je bewust van de **essentie** van je les. Wat is echt belangrijk om te weten en te onthouden? Wat is nodig om een volgende stap in het leerproces aan te vatten? Voegt de opgedane kennis werkelijk iets toe aan de mogelijkheden van de leerlingen?
- ⇒ Dit betekent ook dat je als leraar soms **keuzes maakt** en je les bewust afbakt en 't geven van overbodige informatie beperkt houdt
- ⇒ Je zorgt er als leraar voor dat **doelen geëxpliciteerd worden**.
- ⇒ Je bewaakt **doel- en taakgerichtheid**.
- ⇒ Focus als leraar (en help leerlingen focussen) op wat leerlingen gaan **leren** en op wat ze na de les beter gaan kennen of kunnen (≠ van wat we gaan doen)
- ⇒ Maak doelen **transparant**
- ⇒ Richt je **vraagstelling** en **tussenkomsten** op je doelen en help leerlingen zo te richten en gericht te blijven (=doelgerichtheid)
- ⇒ Je helpt leerlingen **focussen** (op bepaalde details)
- ⇒ Focus op **terugkoppeling** (hebben leerlingen geleerd wat de leraar voor ogen had?)
- ⇒ Dit veronderstelt:
 - een **heldere visie** hebben op datgene wat je wil bereiken
 - **inzicht in het leerplan** – leren selecteren en beperken.
 - ook het herkennen van waardevolle momenten in het proces naar je doel toe en niet enkel blindstaren op het eindresultaat
 - **vakinhoudelijke kennis**

5. Differentiatie

Doel:

-recht doen aan verscheidenheid – **maximale individuele ontwikkeling**
-elke leerling heeft zijn eigenheid, zijn interesse, zijn eigen leertempo, zijn eigen (cognitieve)mogelijkheden en wordt gestimuleerd deze te ontwikkelen

Wat je als leraar kan doen

- ⇒ De leraar **observeert de beginsituatie** op verschillende vlakken en beperkt zich niet enkel tot het in kaart brengen van voorkennis
- ⇒ De leraar observeert de **activiteit van de leerling** en stuurt op basis daarvan zijn les bij.
- ⇒ Zorg voor **herhaling/consolidatie/vastzetting** (tussentijds, op verschillende manieren en terugblikkend op de les als geheel)
- ⇒ Geef (individueel) **feedback, direct en taakgericht**: informatief-positief bekrachtigend – gericht op proces en product
- ⇒ Heb aandacht voor vraagstelling en instructie op verschillende **denkniveaus** (BLOOM)
- ⇒ Heb aandacht voor een **geleidelijke opbouw** (ook ASA/CSA/GAS principes)
 - Van eenvoudig naar complex
 - Van bekend naar onbekend

- Van globaal naar specifiek
 - Van gestuurd naar zelfsturing
- ⇒ Ook vanuit dit principe: zorg voor **verscheidenheid en variatie** zodat leerlingen verschillende manieren ervaren van informatie verwerken.
- ⇒ Laat ruimte voor **humor**
- ⇒ Heb vooral ook aandacht voor **metacognitieve vaardigheden** (hoe pak ik het aan, waar zitten de moeilijkheden, heb ik het goed gedaan, waar moet ik bijsturen). Ook aandacht voor het afbouwen van externe sturing.
- ⇒ Respecteer de leerling in zijn **individualiteit**.
- ⇒ Focus op kwalitatieve **instructie** waar vooral de leerling actief is en de leraar een duidelijke en sturende rol heeft. Mogelijkheid tot **verlengde instructie**.
- ⇒ Focus op **gevarieerde toetsmogelijkheden en op evaluatie van toetsgegevens**: (individuele) foutenanalyse
- ⇒ Focus op **'leren tot je het kan'** (Mastery learning) met aandacht voor verschillen in tempo en niveau
- ⇒ Focus op **veilig leerklimaat**: fouten maken mag-positieve interactie leraar/leerling-ruimte voor humor
- ⇒ Focus op **basisdoelen** (eindtermen/ basisleerstof) en uitbreiding. Principe van geleidelijkheid: van gemakkelijk naar moeilijk.

6. Onderzoeksgerichtheid

Doel:

- Nieuwsgierigheid en **exploratiedrang** als grondhouding stimuleren
- Zelfsturing** (leren leren) en zelfwerkzaamheid bevorderen als noodzakelijke voorwaarde tot zelfontplooiing.
- Bevorderen van intrinsieke **motivatie** en voldoening in het leren.

Wat je als leraar kan doen:

- ⇒ De leraar geeft ruimte voor **autonomie**: voor **initiatief**, voor **zelfontdekking** en **exploratie** vb.zelf oplossingen mogen bedenken, zelf problemen onderzoeken, oplossingen (samen) vergelijken.
- ⇒ Ruimte ook voor **zelfverantwoordelijkheid**.
- ⇒ **Waarderen** van originele oplossingen.
- ⇒ Er is veel ruimte voor **interactie** en samen ontdekken en leren.
- ⇒ Aandacht voor **taal** en **taalstimulering**
- ⇒ Gebruik van **onderzoeksmethodes** vb. OVUR, 6Emethode en **inductieve lesopbouw**
- ⇒ In een klimaat waar **fouten maken mag**.
- ⇒ Zorg voor **veiligheid** en **openheid**.
- ⇒ Aandacht voor het (samen) **terugblikken** en **(zelf)evalueren**
- ⇒ Schenk aandacht aan het **proces**, zelfs als het resultaat niet is wat je verwacht.

Elk van de genoemde principes legt waardevolle kenmerken bloot die op het vlak van het realiseren van een krachtige leeromgeving en daarbinnen het stimuleren van betrokkenheid een grote bijdrage kunnen leveren.

Uiteindelijk draait het in onderwijs om het ontwikkelen van autonome, geëmancipeerde personen die zichzelf kunnen sturen, hun eigen leven in handen kunnen nemen, zelf keuzes kunnen maken en grensverleggende initiatieven willen en kunnen nemen die voor een gelukkig bestaan samen met anderen, onontbeerlijk zijn.

Bovenstaande tekst is een hoofdstuk uit de cursus 'Algemene Didactiek' Avondtraject Lerarenopleiding UCLL

Specifieke afspraken voor Praktijkverkenning (OF 1)

Leren in en door de praktijk noemen we werkplekleren. In de eerste opleidingsfase doen studenten aan **praktijkverkenning**.

Studenten zoeken zelf een stageschool en blijven daar een heel jaar aan verbonden. Wekelijks (een halve dag) of om de veertien dagen (een volledige dag) participeren ze mee op klas- en schoolniveau. In totaal betekent dit minimum **20 halve dagen of 10 volledige dagen** werkplekleren. Deze worden gespreid over het academiejaar (tussen oktober en einde mei)

De student is verantwoordelijk voor het invullen van de stageovereenkomst (zie Toledo en SIS). Deze wordt in drievoud opgemaakt (een exemplaar voor student, stageschool en opleidingsinstituut).

DOEL

Het onderdeel Praktijkverkenning (binnen het OPO Praktijk 1) houdt in dat de student gedurende een heel jaar in de stageschool actief aanwezig is om de dagelijkse praktijk van een leraar in een school te verkennen. De student observeert, ervaart, neemt deel en geeft betekenis. De decretaal bepaalde basiscompetenties en attitudes van een leraar zijn hierbij het referentiekader. De student leert geleidelijk aan betekenis te geven aan wat er op de werkplek gebeurt vanuit die basiscompetenties. Door actief te participeren en als onderwijsassistent mee zorg te dragen voor onderwijs, leert de student tevens de eigen competenties kennen.

In de lessen aan de lerarenopleiding wordt met deze basiscompetenties gewerkt zodat ze geleidelijk aan vertrouwd worden voor de student.

Voor de **concrete invulling** van de praktijkverkenning geeft de opleiding slechts een beperkt aantal specifieke opdrachten mee, maar wordt van de student verwacht dat hij, ondersteund door de mentor, actief op zoek gaat naar de meest gepaste activiteiten en daarvan een digitaal logboek bijhoudt.

We denken dan aan: observeren van lessen en actieve deelname in lessen bij groepswork, actieve hulp bij extra muuroactiviteiten, hulp bij verbeterwerk van leerkrachten, eens een dag meedraaien op het secretariaat, meelopen met de zorgcoördinator/leerlingbegeleider, observator bij oudercontacten (indien toestemming)... Samen met de (school)mentor kijkt de student waar de meest optimale leeransen zijn. Belangrijk bij leeransen is dat de student vertrekt van zijn eigen beginsituatie.

Het is zeker niet noodzakelijk verbonden te zijn aan één klas of één vakleraar. Bedoeling is om zicht te krijgen op de taak van een leraar in verscheiden situaties en klassen. We zien het als een verrijking voor de student om met meerdere leraren contact te hebben en op die manier een variatie in leerkrachtenstijlen te leren kennen.

Omdat de student slechts een beperkt aantal lessen (vak)didactiek krijgt in het opleidingsinstituut wordt niet verwacht dat hij/zij zelf lessen geeft. Wel krijgt de student een aantal observatie-opdrachten die gericht zijn op het vertrouwd geraken met (vak)didactische aspecten van het leraarschap. Afhankelijk van de beginsituatie van de student – sommige studenten hebben reeds een zekere achtergrond in het lesgeven – kan de mentor ervoor kiezen om de student (gedeeltelijk) in te schakelen in het lesgeven op zich. Onafhankelijk van de beginsituatie van de student verwachten we vanuit de opleiding dat de student minstens één keer ervaren heeft wat het betekent om voor een klas te staan en (een stukje van) een les zelf in handen te mogen nemen.